

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. IX. Ad qualia, & quanta possit se extendere licentia superioris, ne violetur votum paupertatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

habeat repugnantem voluntatem, de qua plura lege apud Lugo *n.* sequente.

46. Dicendum igitur secundo ut Religiosus licitè quardam accipiat, aut expendat sine læsa paupertate, certum est non requiri expressam Prælati Licentiam, sed sufficere tacitam aut præsumptam actualiter (qualis est, quæ fundatur in consuetudine à Prælato scita nec improbata, cum improbari posset, censetur enim consentire per *numerum 44.* Lugo *n.* 123.) imò sufficere etiam præsumptam non præcisè conditionatam per *numerum priorem*, sed cum hoc addito, quod non solum rogatus daret Licentiam, sed quod nunc non habeat voluntatem omnino repugnantem, gravitèrque obligantem, quoties Licentia non petitur, & licet modus displiceat, nolit tamen in his circumstantiis esse graviter illicitam rei substantiam. Ita Lugo *n.* 125, in fine ex omnium sententia.

Acceptio enim, & datio similium est ex genere illo actionum, quæ ut liceant, non requiritur positiva voluntas Prælati, sed sufficit non esse repugnantem, & ut non sint mortaliter malæ, fa-

tis est, si non sit graviter invitus, ex hoc enim capite per *n.* 44. in fia. plures excusantur à restitutione, & à furto.

Quod si ab hoc exemplo ducas argumentum contra conclusionem primam est magna disparitas, quod invitus rei Dominus attendat solum ad utilitatem domus suæ, quæ regulariter non retardatur per hoc, quod sit solum invitus quoad modum displicentiæ non redundante in substantiam: Prælatus autem debeat attendere non tantum ad proprium, sed maximè ad Religionis utile, hoc autem poscit displicentiæ circa modum accipiendi, & expendendi sine Licentia redundantem in substantiam rei ut probatum est.

Rursus contra partem secundam præsentis conclusionis nihil probat, quod Licentia conditionata non sufficiat ad audiendas Confessiones, ad assistendum matrimonio, &c., quia requiritur positiva voluntas Prælati concedentis jurisdictionem, secus in usu rerum sine Licentia ac ad evitandum peccatum furti, sed sufficit non esse positivè invitum Lugo *Disp. 21 n.* 45.

§. IX

Ad qualia & quanta possit se extendere Licentia Superioris, ne violetur votum paupertatis.

47. **R**espondeo primò esse debere Licentiam validam & licitam: invalida erit extorta metu, aut precibus

valdè importunis Sanchez *lib. 7. c. 19. n. 17.* (ut si detur ad declinandas subditi murmuraciones) aut dolo Lugo *Disp. 3. n. 129.*

n. 179. illicita autem si sit ad vana, aut superflua, qualia sunt statui paupertatis, quem quis profiteretur, repugnantia Trident. Sess. 25. c. 2. de Regular. unde debet esse ad necessaria (qualia sunt victus, vestitus, habitatio medicinae ordinaria, &c. hæc enim & similia comprehenduntur sub alimentis quæ per n. 32. ex iustitia sunt præstanda Religiosis) aut saltem utilia, ut sumptus moderati ad studia suo instituto conformia, quando Religiosus aliunde caret medijs; Religiosus enim est quasi filius Religionis, sub alimentis autem ad quæ tenetur Pater etiam comprehendendi media addiscendi artem conditioni statûs congruam tradit Molina tract. 2. D. 239

Respondeo secundò in spectantibus ad victum, & vestitum intra limites decentiæ, & paupertatis debere inclinare potius Prælatum ad liberalitatem quàm ad parsimoniam, cum sit verissimum D. Bernardi effatum, *ubi non est abundantia, non est observantia*, unde cum regularis disciplina præferenda sit ceteri alieno contrahendo congruæ sustentationi necessario, præstat moderatum contrahere, quam sine illo relaxare disciplinam. Pellizarius in *manuali Regular. tr. 3. c. 6. n. 181.* aut potius numerus imminuendus est Religiosorum Lugo n. 188. monens Prælatum non debere excogitare omnes artes excusandi sumptus, sed sicut prudens æconomus, aut paterfamilias, qui nec parsimoniam nec prodigalitate affectat, & advertere, quod multa apud sæculares, & nobiles redolentia avaritiam apud Religiosos Prælatos laudentur quasi effectus paupertatis, quam debent fovere in subditis; hi autem videntes liberalem à Superiore sollicitudi-

nem erga subditos magis sunt attenti, ut sint veri paupertatis cultores.

Respondeo tertio generalem regulam Prælati in danda Licentia spectato jure communi posse esse, nempe ad tantam summam quantam ipsemet Prælatus potest expendere Lugo 179. ipse autem potest prudenter expendere tantum, quantum ipse Conventus (quæ hujus agit vires) rerum Dominus, si in unum conveniret, prudenter hic & nunc vellet expendere: ubi simul spectanda est fundamentorum formalis, vel interpretativa voluntas, ac finis, ob quem fiunt expensæ. Hinc non solum necessarios pro alimentis Religiosorum potest facere sumptus, sed etiam ut conservetur & foveatur communitas, hujus decor, honor, ac existimatio, unde potest aliquando expendere ad ornatum ac splendorem intra statûs Religiosi terminos; quo spectant ex proventibus non solum superfluis, sed etiam ex necessarijs, hoc est, competentibus ad statum Religiosum, ut notat Molin. *Dispnt. 276.* Eleemosynæ plures, aut pauciores pro necessitatis majoris, aut minoris occurrentia, donationes moderatæ titulo gratitudinis, aut conciliandi externos, non ad liberalitatis ostentationem, minùs ad consanguineos locupletandos aut ob respectum privatum, nisi ex privatis bonis moderatè tamen, sicut ex ejus Licentia alij subditi possent, ita Lugo numero 185.

Dixi spectato jure communi, quia Superiores subordinati nequeunt dare Licentiam majorem, quam habeant forte restrictam ab altiore; de jure autem communi varias refert sententias, de quantitate summæ Sanch. *lib. 7. moral. c. 19. n. 42.* Fagundez apud Pellizarium tract.

tract. 4. c. 2. n. 439. relinquentes definitioni viri prudentis arbitrio faciendæ attentis opibus Monasterij, dignitate Prælati, vicibus occurrentibus, earumque numero, qualitate personarum, quibus est donandum abundantia aut penuria regionis, consuetudine Ordinis, ac Superiorum, aliisque similibus, ut observant cit. Molina, Sanch. Suar. quos citans Fagundez lib. 7. in Decal. c. 6. n. 3. Sic concludit. *Si Monasterium habeat 15. aut 20000. millia Ducatorum in annos singulos pro redditibus, poterit Superior donare saltem summam assignatam à Panormitano (quæ est 20. aut 30. aureorum, ut habet in capit. Cæterum de donationibus ad finem) ter in anno, quia hæ vices non censentur crebro repetitæ respectu totius anni. Demum monet hic nomine Superioris venire etiam Superio-*

res locales, proinde etiam Abbatissas respectu suarum Monialium idipsum posse fusè probat Sanch. n. 44. Provinciali autem liberaliorem concedit manum utpote habenti digniorem Prælaturam. Addo ex salmaticensibus discalceatis Theologis tom. 3. tract. 12. de justitia puncto 12. n. 263. & 184. etiam attendendum ad rigorem paupertatis, cum non sit idem omnium ordinum, sed alij strictiorem, alij minus strictam paupertatem profiteantur: strictior est paupertas Ordinum carentium dominio etiam in communi præ Ordinibus id retinentibus; ex retinentibus major Monachorum, quam canonicorum Regularium; ex Monachis major mendicantium præ non mendicantibus. Ex hac diversitate provenit non posse certam Regulam pro singulis dari.

§. X.

An Licentia ad usus profanos & superfluos tollat à tali usu malitiam contra votum paupertatis.

48. **E**Jusmodi usum non fore licitum constat ex n. 47. restat ut decidatur, an ejus malitia opponatur voto paupertatis.

Affirmat Sanch. lib. 7. moral. c. 19. à n. 21. quia nec Prælatus, nec Conventus potest licitè hanc dare, ergo est nulla, sed Licentia nulla non tollit malitiam contra votum paupertatis. Ex hoc infert accipientes à Religioso sic expendente teneri restituere.

Contra hanc rationem insurgit Lugo Disput. 3. à n. 130. si Licentia est nulla, ergo Religiosus expendens in usus turpes incurrit pœnam proprietatis, cujus contradictorium docet ipse Sanch. n. 25. quod non cohæret cum ratione data, uti nec cum eo, quod n. 55. dicat Religiosum conscio, & annuente Prælato furantem ab Extraneo non peccare contra votum paupertatis, sed contra justitiam erga extraneum.